

MINISTERSTVO

ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Koncepcia vodnej politiky

na roky 2021-2030 s výhľadom do roku 2050

Štvrté zasadnutie pracovnej skupiny pre tvorbu Koncepcie vodnej politiky na roky 2021-2030 s výhľadom do roku 2050

25. 8. 2021

Východiská – programové vyhlásenie vlády SR

Uznesenie vlády SR č. 239/2020

- Vláda SR navrhne takú **vodnú politiku**, aby sa zabezpečilo postupné obnovenie poškodených vodných útvarov, zastavilo znečisťovanie vôd, pokles množstva podzemných vôd a zabezpečil sa dostatok pitnej vody v regiónoch.
- Vláda SR sa zameria na ochranu a obnovu prirodzených záplavových území, mokradí, malých vodných nádrží a rybníkov, ochranu prirodzených, voľne tečúcich úsekov vodných tokov a revitalizáciu regulovaných úsekov tokov všade tam, kde je to možné, najmä v extraviláne.

Štruktúra koncepcie vodnej politiky

1. Východiská a súčasné podmienky vodnej politiky
2. Zásady a princípy vodnej politiky
3. Kľúčové oblasti, ciele a opatrenia vodnej politiky
4. Vykonávanie koncepcie
5. Zoznam súvisiacich strategických dokumentov

Prílohy

- Vstupná správa (so zoznamom skratiek, slovníkom pojmov a zdrojmi informácií)
- Analýza problémov
- Dunaj – prípadová štúdia

Desať oblastí intervencie

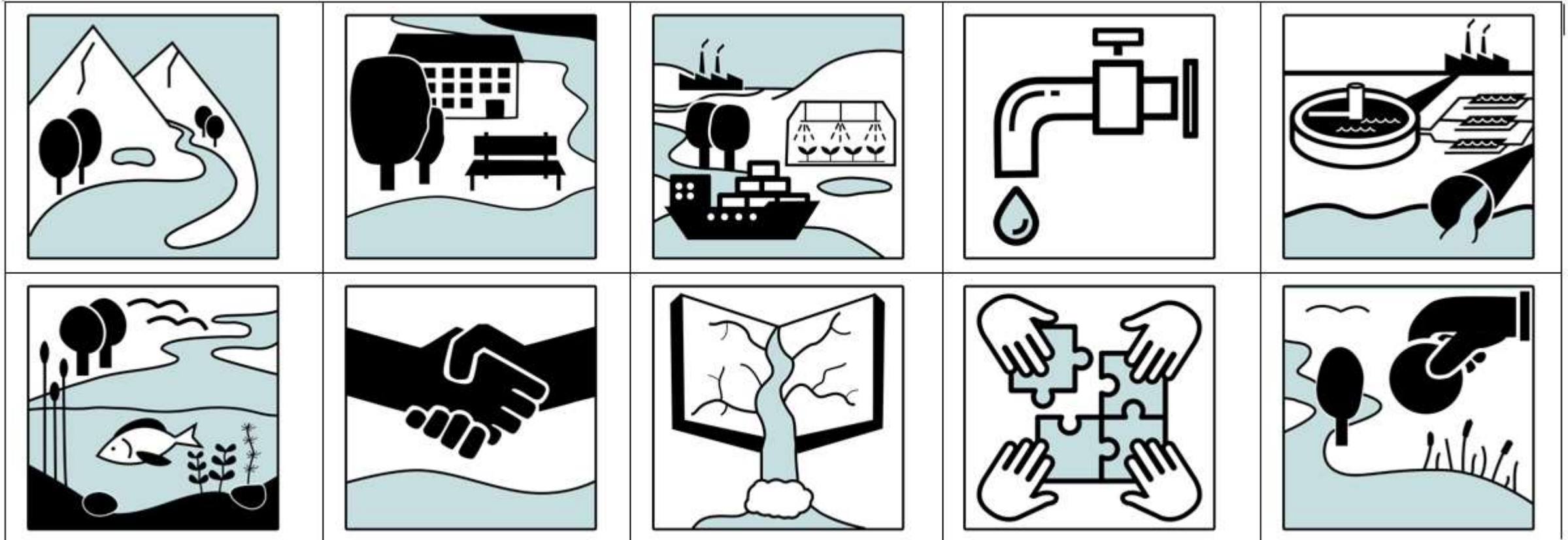
Desatoro pre vodu

1. Voda v krajine
2. Voda v sídlach – mestá a obce múdro hospodáriace s vodou
3. Udržateľné využívanie vôd
4. Voda pre všetkých obyvateľov
5. Čisté vody
6. Živé rieky
7. Dunaj – náš a európsky veľtok
8. Rozumieť vode
9. Zodpovedné a informované rozhodovanie o vode
10. Voda ako strategická investícia – efektívne financovanie

Koncepcia vodnej politiky

Desatoro pre vodu

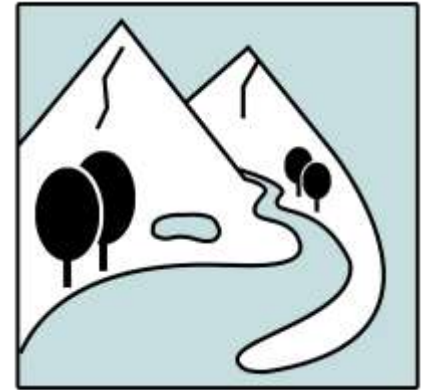
1. Voda v krajine

Odolná krajina schopná zadržiavať vodu a zmierňovať negatívne dôsledky zmeny klímy, vytvárať zdroje vody požadovanej kvality pre udržateľnú spotrebu

Hospodárenie v lesoch, na poľnohospodárskej pôde a urbanizácia významne ovplyvňujú vodný režim krajiny

- Zmena a degradácia prirodzeného vodného režimu
- Zmenšovanie priestoru pre vodné toky a mokrade, pokles hladín podzemnej vody
- Zmenšená prirodzená retenčná schopnosť
- Zvýšenie rizika ohrozenia povodňami a suchom

Cieľom je mať takú krajinu v povodiach, ktorá je schopná zadržiavať vodu a zmierňovať negatívne dôsledky zmeny klímy a vytvárať zdroje vody požadovanej kvality a kvantity pre udržateľnú spotrebu

1. Voda v krajine

Odolná krajina schopná zadržiavať vodu a zmierňovať negatívne dôsledky zmeny klímy, vytvárať zdroje vody požadovanej kvality pre udržateľnú spotrebu

Cieľ 1.1. Krajina schopná zadržiavať vodu a zmierňovať dôsledky zmeny klímy

- integrovaný manažment krajiny s využitím adaptačných opatrení v povodiach
- identifikácia oblastí (a prehodnotenie súčasného manažmentu krajiny a území), kde je zadržanie vody možné a kde nežiadúce
- udržateľné obhospodarovanie poľnohospodárskej, lesnej krajiny, ochrana lužných lesov, brehových porastov
- identifikácia oblastí s významným narušením rovnováhy sedimentov + opatrenia

Cieľ 1.2. Ochrana inundačných území a oblastí ohrozených povodňami pred ďalšou zástavbou a nevhodnými aktivitami

- jednoznačné vymedzenie hraníc inundačných území a území ohrozených povodňami, kvalita podkladov na vymedzenie + premietnutie do ÚPD, zákaz novej výstavby v územiach ohrozených povodňami
- povinnosť kompenzácie za zmenšenie inundačného územia

Cieľ 1.3. Účinná ochrana pred povodňami

- protipovodňové opatrenia kombinované s revitalizačnými, vhodné kombinovanie zelenej, modrej a sivej infraštruktúry a neštruktúrálnych opatrení
- preverenie povodňových kapacít vodných tokov, inundácií a existujúcich objektov, pasportizácia vodozadržných opatrení z hľadiska bezpečno-prevádzkovej stability
- metodika navrhovania revitalizačných, vodozadržných a protipovodňových opatrení

1. Voda v krajine

Odolná krajina schopná zadržiavať vodu a zmierňovať negatívne dôsledky zmeny klímy, vytvárať zdroje vody požadovanej kvality pre udržateľnú spotrebu

VYKONÁVANIE KONCEPCIE - míľniky

- legislatívne zmeny: ochrana pred povodňami, vysporiadanie pozemkov, zákon o krajinnom plánovaní
- investície, financovanie: systém financovania protipovodňovej ochrany
- štúdie, analýzy, metodiky:
 - pre revitalizačné, vodozádržné, protipovodňové opatrenia týkajúce sa navrhovania, účinnosti a efektívnosti opatrení
 - pre zhodnotenie hydrického potenciálu krajiny, štúdia vodozádržných a protieróznych opatrení pre pilotné lokality, vzorové riešenia,
 - definovanie území s retenčným potenciálom a území pre prirodzenú transformáciu povodní, ich zapracovanie do územných plánov

2. Voda v sídlach – mestá a obce múdro hospodáriace s vodou

Rozumne spravované mestá a obce, v ktorých je voda integrálnou súčasťou sídiel, v prospech obyvateľov aj životného prostredia

Rozvoj miest a obcí nie je adaptovaný na zmenu klímy

- Množstvo nepriepustných plôch v urbanizovanom priestore, z ktorých je voda odvedená do kanalizácií, čo prispieva k rýchlemu odtoku vody
- Preťaženie kanalizačnej siete zrážkovými vodami a zvýšené riziko škôd na majetku a zdraví z dôvodu povodní
- Obce ako tepelné ostrovy

Cieľom je adaptovať urbanizované sídla na zmenu klímy v oblasti hospodárenia s vodou.

2. Voda v sídlach – mestá a obce múdro hospodáriace s vodou

Rozumne spravované mestá a obce, v ktorých je voda integrálnou súčasťou sídiel, v prospech obyvateľov aj životného prostredia

zrážková voda = voda z povrchového odtoku

Cieľ 2.1. Nový prístup k hospodáreniu so zrážkovou vodou v urbanizovanom území

- definovanie princípov udržateľného hospodárenia so zrážkovými vodami + proces povoľovania vodozadržných a s vodou súvisiacich adaptačných opatrení na negatívne dôsledky zmeny klímy, aj s ohľadom na ich umiestnenie v intraviláne

Cieľ 2.2. Urbanizovaná krajina ako špongia (Sponge city / Ville perméable / Stadtschwamm)

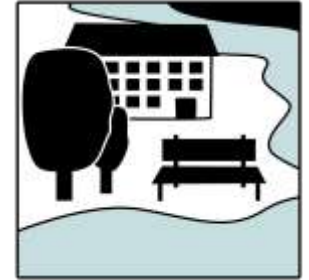
- realizácia opatrení na znižovanie odtoku vody v urbanizovanej krajine
- index maximálnej nepriepustnosti plôch pre rôzne kategórie funkčného využívania územia s cieľom minimalizovať vznik nových nepriepustných spevnených plôch pri rozvoji miest a obcí
- povinnosť realizovať prvky na zadržiavanie zrážkovej vody, vsakovanie a pod. v prípadoch priemyselných parkov a komplexov a pri budovaní nových parkovísk

Cieľ 2.3. Ochrana majetku, zdravia a životov ľudí pred povodňami v aglomeráciách

- mapovanie odtokových línií a miest prechodnej akumulácie vôd z privalových zrážok + premietnutie do regulatívov ÚPN
- opatrenia na zadržiavanie, akumuláciu a odvádzanie vôd pritekajúcich z extravilánu do urbanizovaného územia
- opatrenia na ochranu pred povodňami s uprednostnením prvkov zelenej infraštruktúry – v kombinácii s revitalizačnými opatreniami, s opatreniami na zatraktívnenie verejných priestorov tzv. zelenými adaptačnými opatreniami

2. Voda v sídlach – mestá a obce múdro hospodáriace s vodou

Rozumne spravované mestá a obce, v ktorých je voda integrálnou súčasťou sídiel, v prospech obyvateľov aj životného prostredia

VYKONÁVANIE KONCEPCIE - míľniky

- legislatívne zmeny: komplexná reforma hospodárenia so zrážkovými vodami, vrátane procesu povoľovania jednoduchých vodozadržných a s vodou súvisiacich adaptačných opatrení nakladania ochrana pred povodňami, vysporiadanie pozemkov, právna úprava
- metodiky, usmernenia: pre udržateľné hospodárenie so zrážkovými vodami
- investície, financovanie: finančný mechanizmus na podporu zadržiavania, vsakovania a opätovného využívania zrážkových vôd - podpora budovanie prvkov zelenej infraštruktúry, t.j. zelených adaptačných opatrení v sídlach, reforma poplatkov za užívanie vôd, financovania protipovodňovej ochrany

3. Udržateľné využívanie vôd

Spoločnosť prispôbuje svoje nároky a odbery vôd reálnym možnostiam a potenciálu územia, so zohľadnením očakávaných dopadov zmeny klímy

Požiadavky na hospodárske využívanie vodných zdrojov vyvíjajú tlak na dosiahnutie dobrého stavu vodných útvarov

- Využívanie hydroenergetického potenciálu
- Využívanie vody na závlahy
- Priaznivé podmienky pre plavbu
- Priaznivé podmienky pre rozvoj rybárstva
- a mnohé ďalšie

Cieľom je zosúladiť požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vodných útvarov a požiadavky na hospodárske využívanie vodných zdrojov so zreteľom na dopady zmeny klímy. Vodné útvary sú tiež „užívateľom“ vody a musia mať garantované právo na určité množstvo vody (v čase).

3. Udržateľné využívanie vôd

Spoločnosť prispôbuje svoje nároky a odbery vôd reálnym možnostiam a potenciálu územia, so zohľadnením očakávaných dopadov zmeny klímy

Cieľ 3.1. Udržateľné a efektívne využívanie podzemných a povrchových vôd bez ohrozenia ich množstva a kvality

- ekologické prietoky / limitná hladina podzemnej vody a na základe nich - prioritácia nárokov jednotlivých typov užívateľov na odbery a využívanie vôd, prehodnotenie manipulačných poriadkov a vodoprávných rozhodnutí
- rekonštruovať a modernizovať existujúce vodné nádrže a priehrady (paralelne s opatreniami na ich „ekologizáciu“)
- využívanie odkrytých podzemných vôd; opatrenia manažmentu sedimentov pre vodné nádrže; zasnežovanie

Cieľ 3.2. Funkčný krízový manažment pre obdobie sucha a nedostatku vody

- rozhodovacie schémy – „semaforey“ na reguláciu odberov a využívania vôd s možnosťou obmedziť užívanie vôd v situáciách nedostatku vody a sucha, prehodnotenie zabezpečenia pre kľúčových odberateľov, osobitne pre kritickú infraštruktúru a pripraviť pre ňu scenáre zabezpečenia vody
- modernizácia vodných stavieb vybudovaných pre vyrovnávanie nerovnomerného rozloženia vody v priestore a čase

Cieľ 3.3. Využívanie hydroenergetického potenciálu vodných tokov s minimálnym negatívnym dopadom na ekologický stav vodných útvarov a na vode závislých ekosystémov

- priorita: modernizácia a rekonštrukcia existujúcich vodných elektrární, podpora pre repowering a zvyšovania flexibility elektrizačnej sústavy
- nový Program udržateľného využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov
- prehodnotenie existujúcich profilov MVE a v špecifických prípadoch ich zrušenie

3. Udržateľné využívanie vôd

Spoločnosť prispôbuje svoje nároky a odbery vôd reálnym možnostiam a potenciálu územia, so zohľadnením očakávaných dopadov zmeny klímy.

Cieľ 3.4. Priaznivé podmienky pre plavbu bez poškodzovania vodných útvarov, vodných a na vode závislých ekosystémov

- vyradiť z kategórie výhľadových vodných ciest rieku Morava
- vyradiť kanál Dunaj – Odra – Labe na slovenskom úseku (Morava alt. Váh) z výhľadových vodných ciest
- spracovať štúdiu uskutočniteľnosti pre Dunaj - zosúladenie požiadaviek na plavbu a ochranu vôd v zmysle environmentálnych cieľov RSV + prekategORIZOVAŤ Dunaj v starom koryte na úseku Čuňovo – Sap na vodnú cestu bez veľkej plavby
- spracovanie Programu rozvoja plavby malých plavidiel

Cieľ 3.5. Efektívne využívanie vody v poľnohospodárstve

- rekonštrukcia malých nádrží pre závlahy a doplnenie nových + modernizácia / obnova zavlažovacích systémov
- prehodnotenie stavu a funkcie hydromelioračných kanálov, zmena funkcie z odvodňovacích kanálov na vodozadržné
- podmienky na opätovné využívanie vyčistených odpadových vôd na zavlažovanie

3. Udržateľné využívanie vôd

Spoločnosť prispôsobuje svoje nároky a odbery vôd reálnym možnostiam a potenciálu územia, so zohľadnením očakávaných dopadov zmeny klímy.

Cieľ 3.6. Priaznivé podmienky pre rozvoj rybárstva

- umožniť rozšírenie okruhu subjektov oprávnených uchádzať sa o výkon rybárskeho práva vo vodných tokoch a stanoviť kritériá na pridelenie výkonu rybárskeho práva
- spracovanie Programu rozvoja rybárstva a Plánu udržateľného a efektívneho manažmentu jednotlivých druhov rybožravých predátorov
- revízia rybárskych revírov
- rekonštruovať a obnovovať existujúce aj budovať nové rybochovné zariadenia a rybníky zamerané na extenzívnu produkciu násad pôvodných druhov rýb určených na zarybňovanie rybárskych revírov v daných povodiach (tzv. genofondové rybochovné zariadenia)

Cieľ 3.7. Manažment útvarov geotermálnych vôd a energeticky využívaných útvarov podzemných vôd

- metodika a pravidlá využívania geotermálnych vôd na vykurovanie, rekreáciu, výrobu energie ... tak, aby nedošlo k zhoršeniu stavu útvarov podzemných a povrchových vôd

3. Udržateľné využívanie vôd

Spoločnosť prispôbuje svoje nároky a odbery vôd reálnym možnostiam a potenciálu územia, so zohľadnením očakávaných dopadov zmeny klímy

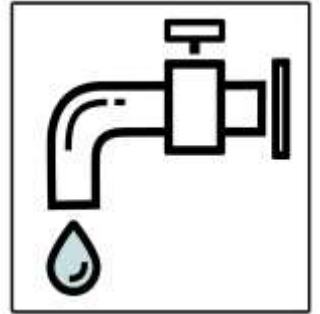

VYKONÁVANIE KONCEPCIE- míľniky

- legislatívne zmeny: priorizácia nárokov na odbery a užívanie vôd v prípade sucha a nedostatku vody, zákon o rybárstve, uplatňovanie článku 4.7. RSV, vodácka a rekreačná plavba + zrušenie neaktuálnych stratégií a dokumentov
- investície, financovanie: komplexná reforma poplatkov, plán obnovy kritickej vodnej infraštruktúry a ostatných vodných stavieb
- metodiky, usmernenia: pre určenie ekologických prietokov a limitných hladín podzem. vody
- programy a plány: program udržateľného využívania hydroenergetického potenciálu, program rozvoja rybárstva, ...
- štúdie a analýzy: pre manažment sedimentov, pre vplyv Q_{eko} na hydroenergetickú sústavu, ...

4. Voda pre všetkých obyvateľov

dostupná a zdravotne bezpečná pitná voda pre všetkých obyvateľov a domácnosti, vrátane sociálne vylúčených, chudobných ľudí a marginalizovaných skupín

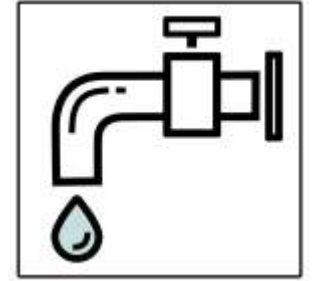
Investície do budovania verejnej infraštruktúry nie sú dostatočné pre plnenie požiadaviek EÚ v zásobovaní pitnou vodou, odkanalizovaní a čistení komunálnych odpadových vôd a limitujú rozvoj miest a obcí

- Výrazné regionálne rozdiely v zásobovaní obyvateľov pitnou vodou
- Vysoký podiel individuálnych systémov (žumpy), obmedzené skúsenosti s alternatívnymi spôsobmi čistenia komunálnych odpadových vôd v malých aglomeráciách
- Dlhodobá rozostavanosť

Cieľom je zabezpečiť prístup všetkých obyvateľov k zdravotne bezpečnej pitnej vode a zvýšiť podiel obyvateľov napojených na systémy čistenia odpadových vôd.

4. Voda pre všetkých obyvateľov

dostupná a zdravotne bezpečná pitná voda pre všetkých obyvateľov a domácnosti, vrátane sociálne vylúčených, chudobných ľudí a marginalizovaných skupín

Cieľ 4.1. Zabezpečenie dodávky zdravotne bezpečnej pitnej vody pre všetkých obyvateľov

- manažment rizík dodávky pitnej vody od vodného útvaru po konečného spotrebiteľa
- budovanie nových a obnova existujúcich verejných vodovodov a infraštruktúry
- diverzifikácia zdrojov vody pre zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou
- hydrogeologický prieskum v deficitných oblastiach, sledovanie údajov o výdatnosti vodárenských zdrojov, príprava scenárov ďalšieho vývoja aj v súvislosti s očakávanými dopadmi zmeny klímy

Cieľ 4.2: Zvýšenie pripojenia obyvateľov na systémy čistenia komunálnych odpadových vôd a zvýšenie podielu čistených komunálnych odpadových vôd

- budovanie a obnova verejných kanalizácií v sídlach nad 2000 EO, v chránených vodohospodárskych oblastiach
- v sídlach pod 2000 EO – dobudovať kanalizačné systémy pre nakladanie so splaškovými odpadovými vodami, decentralizované a alternatívne systémy čistenia
- kontrola nakladania s vodami akumulovanými v žumpách, kontrola technického stavu domových ČOV
- protipovodňová ochrana infraštruktúry verejných kanalizácií

4. Voda pre všetkých obyvateľov

dostupná a zdravotne bezpečná pitná voda pre všetkých obyvateľov a domácnosti, vrátane sociálne vylúčených, chudobných ľudí a marginalizovaných skupín

VYKONÁVANIE KONCEPCIE - míľniky

- legislatívne zmeny: novelizácia zákona o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách - nové požiadavky EÚ, právna podpora pre hospodárenie so zrážkovými vodami, podpora **opätovné** využívanie vyčistených odpadových vôd **na zavlažovanie**
- programy, plány: program znižovania rizika znečisťovania podzemných vôd Žitného ostrova
- metodiky, usmernenia: pre decentralizované kanalizačné systémy a inovatívne prístupy k čisteniu odpadových vôd, pre hospodárenie so zrážkovými vodami,
- štúdie a analýzy: pre posúdenie strát pri zásobovaní pitnou vodou
- investície a financovanie: komplexná reforma poplatkov - reforma taríf, dotačný systém pre zraniteľné skupiny obyvateľov
- ďalšie: určenie hot-spotov pre budovanie čistení odpadových vôd v malých sídlach

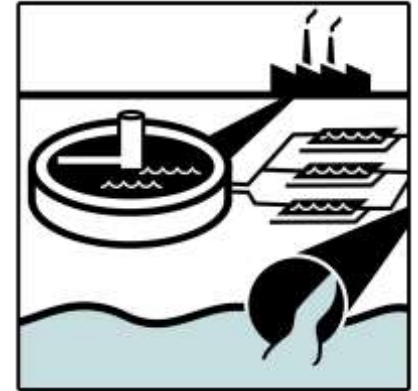
5. Čisté vody

nepresúvajte znečistenie do vody a zabráňte jej znečisteniu pri zdroji

Antropogénna činnosť - sídla, priemyselná výroba a poľnohospodárske činnosti a atmosférická depozícia sú zdrojom znečisťovania povrchových a podzemných vôd

- Zaostávajúca kontrola a efektívnosť realizovaných opatrení a dodržiavania technologickej disciplíny
- Aplikácia princípu znečisťovateľ platí
- Environmentálne záťaže – historické znečistenie
- (nové) Látky vzbudzujúce obavy

Cieľom je eliminovať znečistenie do takej miery, aby neprekračovalo environmentálne normy kvality pre dosiahnutie dobrého stavu podzemných a povrchových vôd.

5. Čisté vody

nepresúvajte znečistenie do vody a zabráňte jej znečisteniu pri zdroji

Cieľ 5.1. Účinná ochrana vodárenských zdrojov

- podmienky vymedzovania ochranných pásiem vodárenských zdrojov + premietnutie do ÚPN
- ochrana zdrojových oblastí pitných vôd pred iným využitím ako vodárenské účely

Cieľ 5.2. Zníženie znečisťovania povrchových a podzemných vôd antropogénnou činnosťou

- aplikácia postupov dobrej poľnohospodárskej praxe, vrátane používania menej toxických prípravkov, správnej aplikácie hnojív a ďalších prípravkov
- najlepšie dostupné technológie v priemyselných prevádzkach, opätovné využívanie odpadových vôd v priemysle
- regulácia využitia brehov tokov a nádrží s cieľom zníženia znečistenia vôd
- využívanie šetrných, nie chemických prípravkov pri hubení neželaných organizmov (invázne druhy, komáre)

Cieľ 5.3. Bezpečné nakladanie s čistiarenským kalom a znečistenými sedimentami

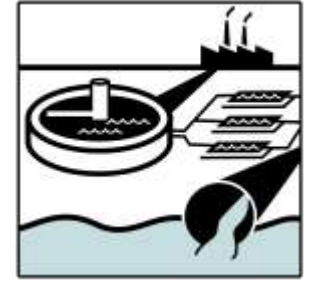
- aktualizácia klasifikácie sedimentov, stanovenie kritérií nakladania s nimi
- podpora pre zhodnocovanie sedimentov z nádrží a zhodnocovanie čistiarenského kalu v kombinácii s obmedzením kontaminácie

Cieľ 5.4. Účinné opatrenia na zníženie znečisťovania látkami vzbudzujúcimi obavy

- aktualizácia zoznamu špecifických relevantných látok, zaradenie do monitoringu
- podpora progresívnych technických a technologických opatrení čistenia

5. Čisté vody

nepresúvajte znečistenie do vody a zabráňte jej znečisteniu pri zdroji

VYKONÁVANIE KONCEPCIE - míľniky

- posilnenie predchádzania znečisťovaniu vôd a kombinovaného prístupu k manažmentu povodí (manažment bodových aj difúzných zdrojov znečisťovania)
- legislatívne zmeny: podpora využívania vyčistených odpadových vôd, obmedzenie vypúšťania látok vzbudzujúcich obavy, aktualizácia zoznamu špecifických znečisťujúcich látok...), harmonizácia existujúcich právnych predpisov, zvýšenie počtu a kvality kontrol zdrojov znečisťovania
- realizácia programov, plánov opatrení: program znižovania rizika znečisťovania vôd Žitného ostrova, sanácie environmentálnych záťaží, ochrany ovzdušia, udržateľného využívania pesticídov, rozvoja a obnovy verejných kanalizácií:
 - ich podpora metodikami, usmerneniami, štúdiami, analýzami (pre hospodárenie na pôde v zraniteľných oblastiach, pre hodnotenie environmentálnej škody, pre vypúšťanie geotermálnych vôd...)
 - zabezpečením financovania efektívnych opatrení (reforma poplatkov za znečisťovanie - striktné využívanie princípu „znečisťovateľ platí“; využívanie súkromných finančných zdrojov,...
 - Vzdelávaním a osvetou v oblasti ochrany vôd
- dáta, veda a výskum: informačný systém VODA, databáza údajov o chemických látkach vzbudzujúcich obavy, systém včasného varovania pred nebezpečenstvom ohrozenia kvality PzV a PV,...

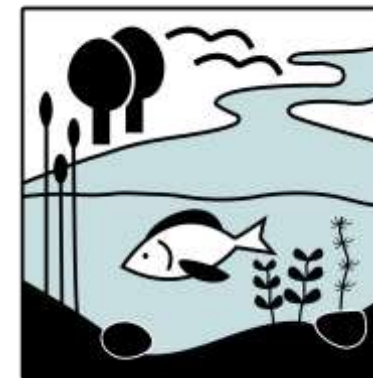
6. Živé rieky

Rieky a riečna krajina sú schopné poskytovať širokú škálu ekosystémových služieb pre spoločnosť

Negatívne zásahy do prirodzeného charakteru vodných tokov a neoceňovanie ekosystémových služieb riek a riečnej krajiny sú príčinou zhoršeného stavu vodných útvarov a neuspokojivých podmienok pre ochranu, reprodukciu a migráciu rýb a dôležitých biotopov

- Hydromorfologické vplyvy (obmedzená pozdĺžna kontinuita riek a biotopov)
- Morfológická kvalita a hydrologické podmienky
- Podpora biodiverzity (nová EÚ Stratégia pre biodiverzitu)

Cieľom je revitalizácia vodných tokov, ich záplavových území a mokradí tak, aby riečna krajina bola schopná poskytovať širokú škálu ekosystémových služieb vrátane priaznivých podmienok pre ryby a riečne biotopy.

6. Živé rieky

Rieky a riečna krajina sú schopné poskytovať širokú škálu ekosystémových služieb pre spoločnosť

Cieľ 6.1. Systematická obnova vodných tokov vrátane pririeknych mokradí, odstraňovanie a zmierňovanie nepriaznivých dopadov využívania vôd na vodné toky

- spracovanie Programu revitalizácie vodných tokov a ich záplavových území
- metodiky a technické normy pre revitalizácie vodných tokov
- obnova pôvodného charakteru vodných tokov, odstraňovanie a spriechodňovanie migračných bariér na tokoch, vymedzenie úsekov vodných tokov v oblastiach s indikovanou významnou nerovnováhou v transporte sedimentov

Cieľ 6.2. Revitalizácia záplavových území – rozšírenie a obnova priestoru pre vodné toky a mokrade všade tam, kde to podmienky umožňujú

- majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov pod a v okolí vodných tokov, vodných stavieb do vlastníctva štátu
- komplexné pozemkové úpravy s vyčlenením pozemkov v blízkosti vodných tokov na účel revitalizácie
- pohyblivá št. hranica a ad hoc dohody pre umožnenie revitalizácií na hraničných vodných tokoch

Cieľ 6.3. Živé rieky ako významný prvok pre zachovanie a podporu biodiverzity

- ochrana referenčných lokalít, prirodzených úsekov vodných tokov, obnova a ochrana mokradí ...
- programy starostlivosti o chránené územia na vodných tokoch a okolí, zásahy a opatrenia s ohľadom na predmet ochrany

Cieľ 6.4. Ryby ako súčasť živých riek

- ochrana migrujúcich rýb, programy záchrany a národné akčné plány pre ohrozené druhy rýb
- ochrana neresísk a iných habitatov - ochrana pôvodných druhov rýb
- kontrola prevádzky a funkčnosti rybovodov

6. Živé rieky

Rieky a riečna krajina sú schopné poskytovať širokú škálu ekosystémových služieb pre spoločnosť

VYKONÁVANIE KONCEPCIE - míľniky

- legislatívne zmeny: zákon o vodách
- investície, financovanie: mechanizmus na realizáciu komplexných revitalizácií
- programy, plány: program revitalizácie vodných tokov, plán manažmentu druhov rýb, akčný plán pre jesetery, program záchrany a starostlivosti o chránené územia
- metodiky, usmernenia: pre revíziu a prioritizáciu spriechodnenia a odstránenia bariér, revitalizačné, vodozadržné, protipovodňové opatrenia - účinnosť a efektívnosť opatrení, hodnotenie ekosystémových služieb
- dáta, veda a výskum: monitorovanie sedimentov, aplikovaný výskum revitalizácií

7. Dunaj – náš a európsky veľtok

Udržateľné, vyvážené a koordinované využívanie Dunaja a jeho okolia bez toho, aby niektorá funkcia či nárok potláčal, či ohrozoval iné funkcie a nároky

Významná medzinárodná rieka s množstvom funkcií a záujmov a využívania, ktorý spôsobuje tlak na dobrý stav vodných útvarov

- Postupujúca degradácia prírodného a vodného prostredia Dunaja
- Vzájomne súvisiace strategické funkcie (energia, zásobareň pitnej vody, povodňová ochrana, plavba ...)
- Medzinárodná spolupráca a záväzky

Cieľom je zabezpečiť udržateľné a koordinované využívanie Dunaja s rešpektovaním medzinárodných záväzkov

7. Dunaj – náš a európsky veľtok

Udržateľné, vyvážené a koordinované využívanie Dunaja a jeho okolia bez toho, aby niektorá funkcia či nárok potláčal, či ohrozoval iné funkcie a nároky

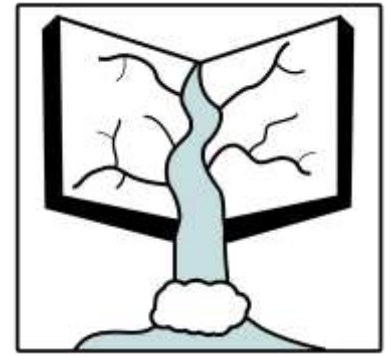

samostatná príloha koncepcie, tu iba prioritné opatrenia:

- **zlepšiť hydromorfologické parametre Dunaja:** obnoviť laterálnu spojitosť, zabezpečiť pozdĺžnu spojitosť a priechodnosť migračných bariér pre ryby a iné vodné organizmy; zabezpečiť prirodzenú variabilitu prúdenia; zlepšiť dotáciu vody do ohrozených ramenných ekosystémov, zlepšiť podmienky pre výskyt a reprodukciu pôvodných druhov rýb, vrátane dunajských jeseterov
- realizovať komplexný manažment sedimentov na vodnom diele Gabčíkovo
- zlepšiť podmienky pre plavbu: **regulačné úpravy a údržba plavebnej dráhy, kompromisne zohľadňujúce požiadavky na parametre plavebnej dráhy a jej efektívnu a udržateľnú údržbu, s požiadavkami na ochranu vôd v zmysle ekologických cieľov RSV; zlepšenie podmienok pre športovú a rekreačnú plavbu**
- obnoviť systém protipovodňovej ochrany a adaptovať ho na zmenu klímy a antropogénne zmeny v povodí, dobudovať protipovodňovú ochranu na chýbajúcich úsekoch, vhodnými opatreniami zvýšiť povodňovú kapacitu problémových úsekov a objektov

8. Rozumieť vode

Veda a výskum, vzdelávanie a osveta o vode, budúce generácie

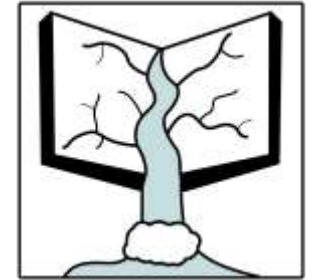
Cielené vzdelávanie, príprava pracovníkov s odbornými vedomosťami a zručnosťami, podpora vedy a výskumu, podpora environmentálnej výchovy a neformálne vzdelávanie sú nevyhnutné pre budúce generácie

- Akútny nedostatok pracovníkov takmer v každej profesii vo vodnom hospodárstve (generačná výmena)
- Potreba významu systematického kontinuálneho odborného vzdelávania zamestnancov štátnej a verejnej správy
- Nedostatok kapacít (personálnych a technických) pre kontrolu dodržiavania legislatívy
- Zaostávanie vo výskume (a inováciách) v takmer všetkých oblastiach vodného hospodárstva

Cieľom je finančne a odborne zabezpečiť ľudské kapacity pre integrovaný manažment vodných zdrojov prostredníctvom vzdelávania a osvety

8. Rozumieť vode

Veda a výskum, vzdelávanie a osвета o vode, budúce generácie

Cieľ 8.1.: Vysoká úroveň výskumu a inovácií v oblasti ochrany a využívania vôd umožňujúca aplikovať nové vedecké poznatky do ochrany a manažmentu vôd

- podpora základného a aplikovaného výskumu spolu s návrhom na jeho finančné krytie
- podpora spoločných projektov partnerov, aj zahraničných
- zvyšovanie jazykovej gramotnosti, zabezpečenie podmienok umožňujúcich zvýšenie a skvalitnenie publikačnej činnosti jednotlivých pracovísk rezortu
- spolupráca so súkromným sektorom za definovaných a jasných podmienok
- podpora digitalizácie zberu, spracovania a vyhodnocovania údajov

Cieľ 8.2. Kvalitná environmentálna výchova a vzdelávanie v oblasti ochrany a využívania vôd vo formálnom vzdelávaní na všetkých úrovniach

- zapojenie študentov vyšších ročníkov univerzít do praxe, podpora pre zriaďovanie študijných programov na stredných odborných školách, duálneho vzdelávania v oblasti vodného hospodárstva
- transparentná spolupráca so súkromným sektorom

Cieľ 8.3. Viest' k zodpovednej výrobe, spotrebe a ochrane vôd neformálnym vzdelávaním pre všetky skupiny verejnosti

- komunikačná stratégia a komunikačné aktivity voči všetkým skupinám verejnosti

8. Rozumieť vode

Veda a výskum, vzdelávanie a osвета o vode, budúce generácie

VYKONÁVANIE KONCEPCIE - mílniky

- investície, financovanie: finančný mechanizmus na podporu dlhodobého základného a aplikovaného výskumu o vode
- programy, plány: stratégia na zvýšenie informovania a povedomia verejnosti o význame a hodnote vody, Plán na ďalšie kontinuálne vzdelávanie pracovníkov ústrednej štátnej správy, štátnej vodnej správy a ostatných pracovníkov vodného hospodárstva, systému tréningu a mentoringu, zdieľania a výmeny skúseností
- dáta, veda a výskum: databáza odborne spôsobilých osôb a právnických osôb schopných realizovať výskum a prieskum v oblasti ochrany a využívania vôd, a poskytovať relevantné dáta

9. Zodpovedné a informované rozhodovanie o vode

Informácie - plánovanie – rozhodovanie

Dostupnosť údajov a informácií pre odbornú aj laickú verejnosť je nevyhnutné pre kvalifikované rozhodovanie a plánovanie

- Vodohospodárske údaje sú v rôznych databázach, roztrieštené a rôzne prístupné, informačné systémy sú vzájomne nekompatibilné a nezosúladené
- Komplikovaná orientácia vo zverejnených výstupoch rezortných organizácií pre rozhodovanie, plánovanie (aj prístup verejnosti)
- Systém evidencie povolení je nmoderný
- Výstupy z monitorovania je obtiažne využiť pre plánovanie

Cieľom je transparentné riadenie a rozhodovanie založené na kvalitných údajoch a poznatkoch

9. Zodpovedné a informované rozhodovanie o vode

Informácie - plánovanie – rozhodovanie

Cieľ 9. 1. Rozhodovanie orgánov štátnej správy, samosprávy a ďalších subjektov vychádza z aktuálnych údajov, ktoré sú dostupné na jednom mieste a v užívateľsky inkluzívnom prostredí aj pre zainteresovanú verejnosť

- informačný systém Voda: konsolidácia údajov a informácií o vode, podpora pre kompatibilitu, zavedenie jednotných vzorov rozhodnutí orgánov št. vodnej správy, konsolidácia ich evidencie
- prehodnotenie / aktualizácia evidencie o vodách

Cieľ 9.2. Zlepšiť rozsah a kvalitu zberu údajov o vode

- rozšírenie monitorovania o nové javy, zlepšenie kvality zberu údajov a procesu toku dát v rámci monitorovania
- podpora pre inovatívne prístupy v monitorovaní (molekulárne metódy, DNA, metabarkóding, satelitné monitorovanie), pre modelovanie a prognózovanie
- prevádzkovanie štátnej monitorovacej siete; zahustenie siete vodomerných sond a profilov

Cieľ 9.3. Efektívne a prehľadné riadenie v rámci vodného hospodárstva s jasne rozdelenými kompetenciami (štátna správa, samospráva, iné subjekty)

- prehodnotenie a aktualizácia kompetenčnej a organizačnej štruktúry v rámci vodného hospodárstva, audity organizácií, zvýšenie kapacít okresných úradov, vrátane doplnenia štruktúry štátnej správy rybárstva
- vnútrorezortný klaster s využitím existujúcich kapacít pre prípravu investícií vo vodnom hospodárstve
- aktualizácia a preberanie odvetvových noriem

9.4. Posilnenie odborných kapacít v oblasti ochrany a využívania vôd

- vzdelávanie a dopĺňanie odborných vedomostí a zručností pracovníkov v sektore

9. Zodpovedné a informované rozhodovanie o vode

Informácie - plánovanie – rozhodovanie

VYKONÁVANIE KONCEPCIE - míľniky

- riadenie a informačný systém VODA: vodoprávne rozhodnutia, digitalizácia zberu údajov a evidencie, kontrolná činnosť, databázy a informačné zdroje
- organizačné zmeny: plán posilnenia personálnej politiky rezortu, posilnenie výkonu štátnej správy na všetkých úrovniach
- metodiky, usmernenia: implementácie inovatívnych postupov monitorovania vôd, organizačné pokyny na zlepšenie spolupráce orgánov a inštitúcií v rezorte pri kontrolnej/dozornej činnosti v oblasti ochrany vôd na regionálnej úrovni
- investície, financovanie: stabilizovať investície do monitorovania, informačných systémov, personálnych kapacít
- dobudovanie (zahustenie) siete zrážkomerných a vodomerných monitorovacích staníc a systému varovania, národná monitorovacia sieť tvorby a pôvodu sedimentov

10. Voda ako strategická investícia – efektívne financovanie

Máme na to a budeme mať v budúcnosti?

Sektor vodného hospodárstva je závislý od verejných zdrojov (štátny a obecný rozpočet) a taríf

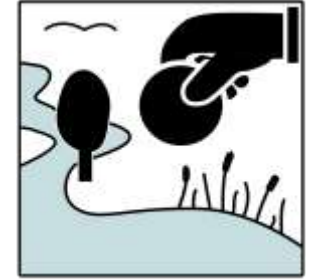
- Investičný dlh
- Hodnota za peniaze
- Cenotvorba taríf
- Aplikácia princípu znečisťovateľ platí a užívateľ služby platí
- Investovať do prevencie (nie následkov)

Cieľom je financovať verejné služby verejnými zdrojmi a nastaviť poplatky a cenu vody tak, aby boli kryté náklady na obnovu a prevádzku vodnej infraštruktúry.

10. Voda ako strategická investícia – efektívne financovanie

Máme na to a budeme mať v budúcnosti?

Cieľ 10.1. Obozretné hospodárenie s verejnými financiami a pod drobnohľadom verejnosti

- stabilizovanie financovania, hodnotenie a prioritizácia investícií nad 1 mil. eur
- plán obnovy kritickej infraštruktúry a finančný plán na jej obnovu a modernizáciu

Cieľ 10.2. Ceny vody odrážajú náklady na výrobu a dodávku vody a jej bezpečné zneškodňovanie, vrátane nákladov na obnovu a udržiavanie infraštruktúry

- nové nastavenie cien vody, prehodnotenie poplatkov za vypúšťanie znečisťujúcich látok, za využívanie HEP, za odbery vody pre závlahy atď. - nový systém platieb za poskytovanie vodohospodárskych služieb na princípe "užívateľ služby platí" a systému zdieľania ekonomických nákladov

Cieľ 10.3. Financovanie protipovodňovej ochrany smerovať na predchádzanie povodňových škôd najmä v oblastiach identifikovaných ako významne rizikové s cieľom zníženia financií potrebných na odstraňovanie povodňových škôd

- finančné mechanizmy aj na údržbu a rekonštrukcie existujúcich ochranných hrádzí

Cieľ 10.4. Financovanie revitalizačných opatrení ako súčasť všetkých veľkých infraštruktúrnych projektov vrátane zohľadňovania ekosystémových služieb

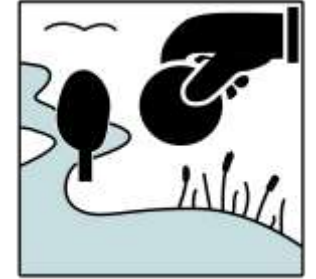
- dlhodobý finančný mechanizmus na revitalizácie vodných tokov a záplavových území, koordinácia s financovaním protipovodňových, adaptačných a vodozadržných opatrení v lesnej a poľnohospodárskej krajine
- využívať hodnotenie ekosystémových služieb pri príprave investícií a rozhodovaní

Cieľ 10.5. Financovanie adaptačných opatrení ako súčasť zvyšovania odolnosti vodohospodárskeho sektoru

- podporovať opatrenia, ktoré podporujú udržanie viacerých ekosystémových funkcií zároveň a garantujú ich zachovanie aj pri meniacej sa klíme

10. Voda ako strategická investícia – efektívne financovanie

Máme na to a budeme mať v budúcnosti?

VYKONÁVANIE KONCEPCIE - míľniky

- legislatívne zmeny: zákon o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách, a iné
- komplexná analýza o financovaní v oblasti vôd (prehľad o finančných tokoch)
- vyčíslenie potrebných investičných a prevádzkových nákladov v jednotlivých oblastiach
- prioritizácia investícií
- štúdie a analýzy: cenotvorba, aplikácia znečisťovateľ a užívateľ platí a iné)
- investície a financovanie: finančné mechanizmy pre všetky oblasti intervencií

Vykonávanie koncepcie

- pri príprave a realizácii opatrení a financovaní konkrétnych investícií uplatňovaný princíp „*do no significant harm*“ / „*výrazne nezhoršovať*“ vo vzťahu ku stavu vodných útvarov
- plnenie koncepcie bude
 - **monitorované** 1 x ročne na základe míľnikov v tabuľke v kapitole 4 realizuje: MŽP SR sekcia vôd
 - **vyhodnotené** v r. 2027 a r 2030 (kedy bude spracovaná nová koncepcia vodnej politiky) na základe ukazovateľov pre každú z desiatich oblastí intervencie realizuje: (transformovaná) pracovná skupina pre tvorbu koncepcie vodnej politiky
- koncepcia bude schválená uznesením vlády SR